

ANO ĀŒEI NE - ZĀ•KLADNĀ•M NATO?

StĀ™eda, 11 bĀ™ezen 2015

Kdysi jsem se kladnĀ› vyjadĀ™oval k umístĀ›nĀ› americké protiraketové základny na našem územĀ› a myslĀ›m si, Ā›e pro tento pĀ™Ā›pad jsem názor nezmnĀ›nil. NicménĀ› musíme si asi v této dobĀ› klást více otázek neĀ› tenkrát, protoĀ›e se objevĀ› novĀ› situace. Také mnohdy slyším rĀ›znĀ› názory, které záleĀ›žitost spĀ›e zamlĀ›ujĀ›, nĀ›kteĀ™í lidé ani poĀ™Ā›dnĀ› nevĀ›dí, co je vlastnĀ› NATO a k Ā•emu je.

NATO je obranný spolek A vlastnĀ› bych k tomu dodal, Ā›e je to mírový projekt. ÚĀ•elem je bránit jednotlivĀ› Ā•leny pĀ™med napadením. Z toho vyplývá také bránit pĀ™med napadením jednoho Ā•lena druhým. Pokud by nebylo Ā•ecko a Turecko v NATO, urĀ•itĀ› by uĀ› vznikl mezi nimi konflikt. NATO nemá za úkol Ā™ešit vnitĀ™ní problémy státĀ›, dokonce ani neomezuje jednotlivĀ› Ā•leny ve vnĀ›jší expanzi. Tak tĀ™eba Turecko kdysi napadlo Kypr a odtrhlo od nĀ›j tĀ™etinu územĀ› a dokonce z ní vyhnalo Ā™eckĀ› obyvatelstvo. V NATO sice nĀ›jaké pozdvĀ›ení nastalo, ala takové kampanĀ›, jako dnes pĀ™Ā›padĀ› v K ne nastaly ani náhodou. Chování USA a jiných západních zemĀ› se naprosto nesvazuje nĀ›jakým Ā•lenstvĀ›m v NATO, vidíme to na Iráku a Libyi. Dokonce ani Ā•innost v AfganĀ›stĀ›nĀ› není Ā™izena strukturami NATO, je to akce Ā•istĀ› jen tĀ›ch zemĀ›, které se do ní zapojily. Z tohoto dĀ›vodu je obranný charakter správný. Americká základna, která je omezená pouze na obranu, splĀ›uje poslání NATO. Jinak je to se základnou, která by mohla být pouĀ›ita k útoku. KdyĀ› si mohou jednotlivĀ› Ā•lenové NATO dĀ›lat mimo Ā•lenské státy cokoliv, mĀ› Ā›e jeden z nich vytvoĀ™it nepĀ™iznivou situaci i pro ostatní. PĀ™ed si, Ā›e polská armáda vpadne na ruské územĀ› a vznikne konflikt. Co se stane? MajĀ› v tomto pĀ™Ā›padĀ› ostatní Ā•lenové povinnost Polsko hájit, i kdyĀ› ono bylo vlastnĀ› útoĀ›níkem a konflikt zpĀ›sobilo? To je ovšem Ā•istĀ› spekulace majĀ›ící pouze naznaĀ›it charakter problĀ›mu. Ale nĀ›co uĀ› tady existuje. Není snad vznik Islámského státu výsledkem americké nešĀ›stné politiky v Iráku? NeohroĀ›ujĀ› tedy takové sólo expedice provedené bez souhlasu ostatních Ā•lenĀ› všechny Ā•leny? Základna jako magnet Ze samotného poslání NATO vyplývá, Ā›e preventivní útoky nemĀ› Ā›e dĀ›lat NATO, ale jen jednotlivĀ› státy, tedy jen sólo akce. Dejme tomu, Ā›e to vyvolá protiakci a tím jsou uĀ› do toho zataĀ›eni všichni Ā•lenové, vĀ›etnĀ› tĀ›ch, kteĀ™í preventivní akci nechtĀ›li. Dejme tomu, Ā›e bude na našem územĀ› americká základna, kterou budou moci AmerĀ•ané pouĀ›it k libovolné vojenské akci. Protiakce se tedy povede i proti našemu územĀ›, aniĀ› bychom vĀ›bec tento konflikt chtĀ›li a mĀ›li na jeho vyvolání jakýkoliv podíl. CoĀ› je velmi nebezpeĀ›né hlavnĀ› v pĀ™Ā›padĀ› raketového útoku. Myslíte si, Ā›e nepĀ™itel zniĀ›í jen základnu? Ā›e mu nĀ›jaká raketa r tĀ™eba na velké mĀ›sto? NezapomeĀ™me, Ā›e NATO vzniklo v dobĀ› studené války, kdy svĀ›t byl rozdĀ›lený, americké základny nemohly mít jiný úĀ•el neĀ› obranný. Akce v Koreji a Vietnamu byly Ā•istĀ› obranné. Dnes to tak není. Akce v AfganĀ›stĀ›nĀ›, Iráku a Libyi urĀ•itĀ› nelze povaĀ›ovat za Ā•istĀ› obranné.

Mýty a propaganda Nejsem si jist souĀ•asnou americkou politikou. Jednání USA od jistĀ› doby (od bombardování Jugoslávie) pĀ™ekrĀ›uje pouhou obranu svého nebo spojeneckého územĀ›. Mýtus „vnucování dobra“ demokracie a lidských práv je lehce zneuĀ›itelným stejnĀ› jako komunistické „dobro“ beztĀ™ídnĀ› spoleĀ›nosti (t nechci srovnávat obsah obou ideálĀ›). Navíc, jak jsem pro jiný pĀ™Ā›pad vyslovil v minulém Ā•lánku: „kaĀ›dá nekontrolovaná moc se zneuĀ›Ā›je“. To uĀ› není „zadrĀ›ování komunismu“ nebo „obrana svobodných zemĀ›“ k Ā•emuĀ› bylo kdysi NATO vytvoĀ™eno. NebezpeĀ›né jsou historizující mýty. Kdysi existoval n tom, Ā›e v Ā•echách bude nejlépe, kdyĀ› se ruský kĀ›Ā› napije z Vltavy. Potom pĀ™išel mýtus o sovĀ›tských osvobodĀ›Ā›nosti jim (mýtus mĀ›l reálný základ jen zĀ›ásti, na osvobození se podĀ›lely ostatní velmoci a sovĀ›tské armády pĀ™išly na základĀ› pĀ™edbĀ›Ā›né dohody). Dnes se prosazuje mnohem ménĀ› vĀ›rohodný mýtus, Ā›e USA „uzbrojily“ SSSR a proto se tento superstrĀ›t rozpadl. V obou pĀ™Ā›padech se vyĀ›aduje vdĀ›Ā›nost a v obou ner na místĀ›. Ve skuteĀ›ném ohroĀ›ení v r. 1938 nám nepomohl nikdo. Dokonce se nás ani nezastal na mezinárodnĀ›m fóru. NevĀ›Ā™ím „vdĀ›Ā›nosti“ ani historizujĀ›cí mýtĀ›m majĀ›ícím za úkol nastavování vlastní kĀ›Ā›e za zájmy druhý. Musíme spolu s ostatními vytváĀ™et prostĀ™edĀ› kolektivní bezpečnosti. Dále je tu propaganda vykreslující Rusko jako „Ā™iši zla“. Neobhajují Rusko, chápu, Ā›e porušilo mezinárodní závazky ohlednĀ› zajištĀ›ní územní celistvosti Ukrajiny a chápu, Ā›e je zapotĀ™ebĀ› jej trestat sankcemi a tĀ™eba i jinými prostĀ™edky. Rusko je nevyzpytatelný partner, ale je osminásobnĀ› slabší neĀ› NATO a jeho akce byly spĀ›e Ā™ešením etnických konfliktĀ› po rozpadu SSSR neĀ› vnucováním vĀ›le jiným státĀ›m. PovšimnĀ›me si, Ā›e nevnutilo svoji vĀ›li ani Gruzii, Ukrajinu mohlo lehce obsadit uĀ› dávno, bez nĀ›jakých velkých problémĀ›. To neznamená, Ā›e nemáme být pĀ™Ā›praveni, nicménĀ› nemĀ› Ā›eme podléhat propagandĀ› a mýtĀ›m. x x x ZávĀ›re si pĀ™edstavoval vĀ›tší díl samostatného a sebevĀ›domého jednání. PĀ™edevším bychom mĀ›li mít takovou vojenskou sílu, která by byla schopna ubránit naše územĀ› pĀ™edevším pĀ™ed útokem ze vzduchu a proti teroristickým útokĀ›m. PĀ™Ā›pravenost pomoci ostatním zemĀ›m, které mají horší geopolitické postavenĀ›, a tím vytváĀ™et pocit kolektivní bezpečnosti pro všechny Ā•leny. Základnu pouĀ›itelnou k útoku bychom na našem územĀ› mít nemĀ›li, základnu urĀ•enou Ā•istĀ› k obranĀ›, ano. VLASTIMIL PODRACKÝ